

Protocolul

Conferinței alegătorilor români din cercurile electorale **Lugos, Făget și Zorlentiul-mare**, în Comitatul Caraș-Severin, ținute la Lugos în 12—24 Aprilie 1884.

I În urma apelului de convocare, publicat în Nr. 25 al ziarului nostru „Luminatorul” s’au adunat la ziua de 12—24 Aprilie 1884 la 2 ore după amăzi un număr considerabil de alegători români (circa 800) din cercurile electorale Lugos, Făget și Zorlentiul-mare, și stând în jurul tribunei, ce s’a fost ridicat în curtea bisericii gror. române din Lugos anumit spre scopul acestei adunări, acceptau cu viu interes deschiderea adunării.

Din partea poliției a asistat dl suprefect al Lu-goșului, M á r s o v s z k y Á r p á d.

La 3 ore dl advocat Coriolan Bredicean urcându-se pe tribună, salutat cu viue urări de „se traiéscă” rostesse câtră alegătorii adunați, următorul cuvânt:

Domnilor și fraților!

Ca unul dintre convocătorii acestei adunări, Ve salut și dau viuă espresiune nespusei noastre bucurii, când ved, că tóte stratele sociali ale poporului român, au ascultat sincera noastră invitare de a participa la acésta adunare.

Cuviósa preoțime, ca păzítórea maicei biserici, carea cu credințią și tării au scutit prin secli scumpa noastră limbă de persecutare și perire; Stimata invēțiătorime, carea conservă și desvoltă în scólă, faptorul cel mai puternic a esistinției unui popor cul-

tura: îi vedem lângă învețiatii poporului, cei credincioși sântei cauze nationale, — și ervași pre acestia insociți de profesioniști români, pururea statornici și rezoluți în luptă pentru drepturile poporului nostru; — dar' în deosebi, ne înalțiă simțiământul de bucurie și ne redică iubirea neamului nostru, multiimea țieranilor, cari s'au infacioșiat în acésta adunare.

Acestea chinuiti de lucrul ȃilei, munciți de grije, asuprați de luptă pentru esistintiă, sântem dedați, a vedea țieranul român umblând gérbovit de sacrina neajunsurilor și cu fruntea plecată de necazuri — par' că nu vrea să-și vedă asupraitorii — ađi înse, și-a îndreptat spatele, și-a redicat capul și trăgând cu latul palmei preste fruntea sa și-a sters indoiala, că „nu póte voi” și étă-l că simte, că nu este chiămat numai a asculta, ci și voiesce, și aceia ce voiesce, decă va isvori din inima lui curată, plină de simțiământ nepatat și însuflețit, pentru fericirea natiunei, va și ajunge!

Noi convocătorii nu atribuim acest rezultat frumos al convocării meritului nostru personal, ci numai țienutei nóstre publico-politice și cauzei nóstre comune naționale.

Deci multiamindu-Ve pentru zelul dovedit, Ve rogăm a purcede la constituirea acestei adunări.

Dupa acestea cuvinte, cari mulțimea le ascultă cu o pie tacere — dl Nicolau Bireescu, preot în Lugos, prin asemenea cuvinte căldurose multiămesce dd. convocători, pentru inițiativa luată în meritul acestei intruniri; érá cu privire la constituire, propune de presiedinte: pe dl adv. Coriolan Bredicean din Lugos, de vice-presiedinți: din cercul elect. Zorletiu-mare, pe dl Joan Ștefanoviciu preot în Mutnicul-mare, din cercul elect. Faget, pe dl Joan Sudreșian, preot în Costeiu de sus — éra de secretari: pe dl Juliu Popoviciu adv. și Parteniu Pestean diacon, ambii din Lugos.

Adunarea primesce propunerea acésta și proclamă pe dl Coriolan Bredicean de presiedinte, pe dd. Joan Ștefanoviciu și Joan Su-

dreșian de vice-presiedinți; éra pe dd. Juliu Popoviciu și Part. Pestean de secretari.

2 Magistratul ales' și ocupă locul pe tribună, éra alesul presiedinte, dl Coriolan Bredicean, adreséză câtră adunare următorul cuvânt de deschidere:

Aleși in fruntea acestei adunari, prin voinția și increderea Dvóstre, vom fi dreپți apărători a libertății cuvântului și consciințioși susțienători ai ordinii.

Principiul, — interesul public preste interesul individual, pamându-l de basă la otăririle ce le veți propune, sum sigur, că acésta adunare 'și va ajunge scopul: salvarea intereselor natiunei nóstre și intarierea patriei.

Intru socotirea intereselor acestora, se nu alergăm la părerile altora, ci se ne aduncim intru noi și se scrutăm cu deamenuntul tóte relatiunile nóstre, așaia apoi vom fi in stare a ne forma o idee, despre adeveratele lipse ale poporului, așaia vom putea afla mijlócele de a ne ajunge scopurile nóstre, ca cetățieni români ai statului.

Deschideți-ve inima, spuneți ce voiți, arătați cu bărbăție și demnitate dorințele, alegeți-ve calea realisării lor, purcedeți numai după curata vóstră convingere — și fiți siguri, că ori și ce piedeci se vor sfărîma de puterea și sântenia convingerei vóstre.

Prin acésta, declar adunarea electorală a alegătorilor români din cercurile electorale Lugoș, Făget și Zorlentiul-mare de constitută și deschid debaterile asupra obiectelor puse la ordinea ăilei designând, pe secretariul Part. Pestean, pentru purtarea protocolului; éra pe Juliu Popoviciu, pentru insemnarea vorbitorilor.

3 Presidiul provócă adunarea a se declara, decă voiesce a aduce vr'un conclus principial, in privintia atitudinei alegătorilor din aceste cercuri, cu privire la partidele politice si la alegerile prosime de deputați dietali.

Dl Michaiu Pocrean, preot in Lugoș, lu-

ând cuvântul, se declară asupra acestei întrebări, prin următoarele cuvinte :

Trei ani se apropie, decând s'a statorit programa națională-română în conferinția generală din Sibiu.

Ori-care român au aflat, că dorințele poporului român statorite în acea programă sînt drepte și împlinirea aceloră e neîncungiat de lipsa, pentru susținerea caracterului nostru românesc și pentru progresarea noastră ca cetățieni.

Egala îndreptățire, statorită în constituțiunea țerei noastre, nu e ajunsă nici chiar prin punctele acelei programe-cu toate acestea, nici partidele parlamentare din patrie nu considerară dreptele noastre pretensiuni ; ăra guvernul actual, ne-au persecutat pentru acelea și au adus mai în adins tot proiecte de legi, cari ne vatamă întru liberă noastră dezvoltare ca români.

Programa noastră n'a ajuns nici rezultatul, nici chiar aprețierea cuvenită, și dorințele poporului român, espuse în acea programă, au rămas neconsiderate, ba chiar calumniaste.

Dăca avem în vedere acest fapt trist, că asupra voinței a lor trei milioane de români, se trece la ordinea zilei, ăr dorințele acestor cetățieni cătră stat, se cer neconținut și încă în mod potențiat, atunci trebuie se dicem, că a sosit timpul, ca se nu mai căutăm razim și scăpare la alții, decăt numai în noi și propriile noastre forție.

Prin urmare, se stăm uniți și solidari, cu frunțasiile cei drepti și probați în caracter ai națiunii noastre, și pre basa programei din Sibiu, se ne grijim de apărarea drepturilor noastre, deci propun : O n. a d u n a r e se declare prin conclus, că aderăză la programa națională din anul 1881 tiesută la Sibiu.

Dl. adv. F a b i u s R e z e i u la acésta se declară, că și densusul aderăză la programa din Sibiu, unica națională a Românilor, și e convins, că tot românul curat nu pôte adera la o altă programă, ba fiind mai pre sus de totă indoială, aderinția alegătorilor români

din acestea trei cercuri electorale la acea programă, propune: a se trece la ordinea Țilei asupra propunerii făcute de dl Mich. Pocrean.

Presidiul face întrebarea, că mai voiesce cineva a vorbi la această propunere?

Dl Mich. Pocrean luând de nou cuvântul, și exprimă bucuria, că atât dl antevorbitoriu, cât și întreaga adunare consimte unanim la cuprinsul programei din Sibiiu și rogând presidiul a constata, că la alegătorii din acestea trei cercuri, e mai pre sus de totă indoiala, aderinția la programa din Sibiiu, accede și dânsul la propunerea dlui adv. Fab. Rezeiu.

Presidiul făcând în facia adunării, între repetite strigări sgomotoase și entusiastice de „se traiască“ constatarea, că la alegătorii români din acestea trei cercuri e mai pre sus de totă indoiala aderinția la programa din Sibiiu, enunție ca concludus:

Adunarea trece asupra propunerii dlui Mich. Pocrean la ordinea Țilei.

4 Presidiul dă citire următoarei telegramme: „Resitia 24. Aprile 1884. — Salut adunarea alegătorilor români-nationali. Glorie programei din Sibiiu! Glorie întieptilor conducători! Nu este urmare, că absențând ne-am fi instrăinat. Multe ne-au apăsât și ne apasă. — Curagiu! Dumnezeu parinților ne protege. El ne va duce la isbândă. Simu.“

Se ia spre placută cunosciință.

5 Presidiul pune la ordinea Țilei: organizarea partidei nationale-române din toate trei cercurile electorale, pe baza programei din Sibiiu dela anul 1881.

Dl Fab. Rezeiu cerând cuventul, se urcă între viuë strigări de „se traiască“ pe tribună, și cu privire la necesitatea organizării partidei, vorbește următoarele:

Domnilor alegători!

Se cuprinde un adevăr etern în sentinția vechie, carea Țice: Ajutați singur, și-ți va ajuta și Dumnezeu!

Sentinția acesta ne învețiă, că nici când se nu ne redimăm pe ajutoriu strain, nici se ne perdem

timpul și puterea noastră, cu detrămintul nostru propriu în folosul străinului, ci totă lucrarea noastră, cât se poate mai energioasă se fie concentrată în prima linie, spre promovarea intereselor noastre proprii, atât materiale, cât și culturale; deoarece singur numai astfel, ni vom putea câștiga independența, prin carea ne putem emancipa de ori-ce ocrotire străină, în treburile noastre casnice.

Va se dică: numai truda proprie, aduce fructele sperate; numai pâinea câștigată prin lucru greu, întins și onest e binecuvântată de Dzeu!

E bine, precum e adevărată această sentință făcută de om ca individ, tot aceea valoare însemnată o are și pentru un popor întreg; deci și pentru poporul nostru românesc.

Se vedem acum, în ce stare materială și culturală se află poporul nostru românesc?

Ca se putem răspunde la această întrebare, durere, avem lipsă de un studiu profund și îndelungat; căci cu toți o știm, cu toți o simțim prea amar, cum-că poporul nostru român, materialmente a ajuns la săpă de lemn, în punctul culturii, se află aproape tot acolo, unde l'am vădit înainte de aceasta eu 20 de ani.

Va se dică: nici un progres cultural de o parte, dar' un regres material înspăimântătoriu de alta parte!

Cunoscând acest rău general, ce ar putea fi mai natural, decât se ne încordăm toate puterile disponibile, și unăr la umăr, se tindem spre delăturarea acestui rău, prin delăturarea cauzei din carea a isvorit.

Este o slăbiciune omenească, carea ne îndemnă totdeauna, decât ne merge rău, se inputăm altuia cauza răului, și nu ne place a dice: mea culpa!

Nu e ertat înse, ca se ne predomnescă o atare slăbiciune atunci, când e vorba de soarta unui popor întreg; și mai vârtos atunci, când voim să scrutăm cauzele răului, ce copleșesc pe un popor întreg.

Drept aceea nici eu nu voiesc să înșir toate păcatele guvernului actuale, cari sunt pretutindenea cunoscute; nu voiesc se specializes nenumăratele soiuri

de ilegalitati, delăturări, desconsiderări și terorisări, carora a fost espus mai ales poporal nostru la tótă ocasiunea; — nu voiesc deci, ca se reduc cauzele răului indegetat singur numai la acestea fapte, altcum neresturnavere, ci trebuie se constatăm cu durere, cumcă cauzele principali a starei nóstre ticălose, in carea ne aflăm astăzi, in mare parte, le putem afla in noi inșine.

Viétia nóstră publico-politică ni ilustrésă si documentéza acest adevér pre deplin.

Ne vactăm și ne plângem, de esemplu, că cutara jude séu notar cercual e om stricat; nu-si pórtă oficiul cum se cade și regulat, ba póte chiar a și mânecat bani publici; apoi despoie și terorisézá poporul — e bine, dar' cine i-au ales pe atari ticălași in oficiile respective?

Noi i-am ales!

Ne vaetăm și inaintăm plãnsori contra cuterui szolgabiró séu a altor oficianți administrativi din centru séu din cerc, pentru felu de felu de abusuri și excese, cari le-au comis — e bine, cine i-au ales pe acesti oficianți nedemni de increderea publică?

I-au ales Comitetul comitatens!

Dar' pe acestia membri ai Comitetului comitatens, cine i-au ales?

Noi, noi insine i-am ales!

Ne vaetăm, că dările sânt preste mësură grele, ba chiar nesuportavere; — ne plângem, că justiția și administratiunea, e pre cât de scumpă, pre atât de tãrzie și rea, și pentru aceia dicem și strigăm cu totii, că guvernul e nepăsătoriu facia de lipsele nóstre, cumcă calcă in picióre legea pozitivă, comcă e nedrept și abusiv — cu un cuvent, strigăm: Că guvernul actual e cel mai rău dintre tóte guvernele, câte ne-au chinuit până astăzi — și totuși, nicăiri in tótă Ungaria, nu a fost asia de sigur guvernul cu alegerea deputaților sei, ca și in țienutele locuite de români — și in specie, nu sciiu nici un Comitat, carele se se fie aruncat in braciile acestui guvern periculos pentru interesele nóstre cele mai vi-

tali cu atâta usiurătate, mă cynism politic, că și Comitatul nostru.

Si éra noi și numai noi inșine am ales până acum deputatii guvernamentali, pe cari poporul nostru, nici după nume nu îi cunoscea, căci eră destul a scii -- ca sunt guvernamentali!

Póte ca multi ar avea voia, se-mi obiectioneze ca am uitat cu totul presiunea, carea se esercéza de regulă la atari alegeri, am uitat influințiările multifarie ale particularilor cu védiă și autoritate, am uitat serăcia poporului și alte piedeci de asemenea natură, cari tóte la olalta pot face séu chiar fac imposibile, o actiune independentă și eficace.

Éta domnilor! aci am ajuns le sêmburile cuvântului meu modest, căci cu atari obiectiuni ne întâlnim pretotindenea, fără ca se ne fim luat ostănéla a ne convinge, că nu sunt altceva, decât numai lipsa totală a consciinței noastre nationale, lipsa totală a consciinței drepturilor nostre politice de o parte, ér de altă parte escusări ba chiar frase góle, întrebunțiate cu scopul, de a ne ascunde ticăloșia noastră proprie, de a ne ascunde pofta mârsiavă spre a véna favoruri materiale trecátore, cu abandonarea și periclitarea intereselor noastre nationale.

Câci óre atât e de irresistibilă si violentă presiunea oficiósă, încât se nu fim noi in stare a ne emancipa cu totul de dênsa, se nu fim noi in stare a ne apăra cu efect libertatea eserciării drepturilor noastre publico-politice?

Nu e chiar așa Domnilor! Căci chiar contrariul ni-l vedesc multe comune brave românesci a caror locuitori, deși asemenea plugari simpli și seraci, ca si într' alte comune, totuși in butul atăror presiuni și influințieri ilegale, nici când până acum, nu le-am vezut rétăcind in tabera contrarilor nostri, ci pururea au remas credințioșe și constante in lupta politică pentru cauza noastră dréptă. Apoi atari fapte eschid cu totul, și motivul basat pe sérăcia poporului nostru românesc.

Dar ca se ve dovedesc și mai eclatante, că e numai frasă gólă, când dicem: că nu putem face

nimic, se mi permiteți se reflectez pe scurt la starea școlilor noastre române confesionale. Țe un teren, unde chiar ni-ar plăcea se ne întâlnim cu inriurinție oficiöse, căci ni-ar plăcea se fim siliți a ne trimite copii la școlă, ni-ar plăcea se aibă guvernul grija părintescă de bunăstarea materială a școlilor noastre și de desvoltarea salutaria a invetiământului preste tot. Dar' pe acest teren, in această direcțiune nu aflăm nicăiri vre-o presiune séu influințiare oficiösă; și suntem lăsați și avisați singur numai pre noi inșine.

Prelângă tóte acestea inse, nu ne putem inchipui un ce mai trist și mai desperat, decât starea școlilor noastre in specie, și cea a invetiământului poporal in genere.

Cine nu scie dintre noi, că afară de pucine esceptiuni, durere, mai in tóte comunele românesci, birturile sunt adverate palaturi, prelângă edificieele școlilor noastre confesionale. Cine nu scie, că dóră 80% de percente a poporului nostru românesc nu scie ceti și scrié din causă, că nu ne place a trimite copii la școlă. Apoi asia de cunoscut este și aceia, cumcă un haiduc comitatens arc mai bună léfă, decât un invetiatoriu românesc, fara se mai accentuez și acéa, cum nici acel salariu miserabil nu și-l primisce regulat.

Faciă da atari adevăruri, cine ar poté nega, că nu noi inșine portăm vina, decât școliele noastre confesionale, déca invetiământul nostru poporal, se află intr'o stare atât de miserabilă?!

Prin urmare nici influințiări și presiuni oficiöse și private, nici seracia poporului nostru, ne-ar putea per absolutum impedecea intru eserciarea liberă a tuturor drepturilor noastre cetatienesci — decumva nu am fi devenit pré accesibili atăror influințiări ilegale, mai ales prin slabitiunea noastră proprie, carea e inimicul nostru cel mai periculos.

Și decât avem atâta tărie sufletescă, a recunósce această seabitiune, atunci suntem deja pe calea cea mai bună de a ne desbrăca de ea și de a redescepta in inimile noastre virtutele moscenite dela stremosii nostri, anume: firmitatea de caracter, sêmtiu

de moralitate, tăria voinței — și mai presus de toate acestea, conștiința individualității noastre naționale, sau ce înseamnă tot atât, iubirea și apărarea limbii și naționalității noastre române.

Etă virtuți Domnilor, cari însuș Dzêu le-au straplântat în inima fie-cărui român binesuntătoriu; etă virtuți Domnilor, cari validitate totdeauna în interesul cauzei noastre naționale, la orice alegere sau fașă de ori-care altă manifestașune publică a vieșiei noastre constituționale, trebuie se conducă la învingere secură; căci numai acestea, sunt cei mai valuroși factori, prin cari un popor 'și pôte elupta în fașia lumii apretierea valôrei sale politice, 'și pôte elupta recunôscerea și respectarea drepturilor sale legale și istorice, — și prin toate acestea, promovarea bunăstărei sale materiale și culturale.

Dar' și acești factori numai prin solidaritate 'și căștigă acea putere magică, prin carea un popor, 'și pôte croi o sorte mai bună, mai fericită.

O atare solidaritate, la fie-care acțiune politică, și află espresiunea cea mai viuă și cea mai puternică în organizarea solidă și serioasă a partidei noastre; deôrece organizarea unei partide, e unicul mijloc pentru concentrarea tuturor puterilor noastre disponibile, e unica garanție secură pentru învingerea principiului nostru național-românesc.

Prin organizarea partidei, toți câți suntem de un principiu, primim asupra nôtră datorinșia morală, ca totă ziua și la totă ocașiunea, se desceptăm în popor conștiinșia drepturilor sale politice, se-l invetiăm a cunôște însemnătatea și sântienia acelor drepturi, se-l indemnăm a le esercea singur numai în interesul cauzei nôtre naționale-române, deci în interesul seu propriu, se-l invetiăm a resiste tentașiunei de a se vinde pre sine însuși — și a resiste tuturor altor influinșii ilegale, provină acelea din orice parte, și în fine, se-l indemnăm și prin esemplul faptelor nôtre proprie, a ne urma în lupta nôtră politică, pentru că chiar în împlinirea conștiinșiosă a acestor datorinșii, zace momentuositatea organizărei partidei nôtre.

Drept aceea 'mi iéu voia a face propunerea: On. adunare corespunđiătoriu apelului esmis din partea Comitetului permanent din Sibiiu, se binevoiescă a decide prin conclus, necesitatea organisarei partidei nóstre naționale-române, ca asia, concentrându-ne puterile nóstre, prin organizare, se ne ajutăm noua înține — și atunci, ne va ajuta si Dzêu!

Propunerea acésta se primesce între frenetice strigări de „se traiésca“ și adunarea decide: organisarea partidei naționale-române a acestor trei cercuri electorale, pe basa programei din Sibiiu și în întielesul apelului Comitetului permanent de acolo.

6 Dl Mich. Pocrean apretiând prin cuvinte vâloróse decisul adunarei relativ la organisarea partidei nóstre nationale române, propune: ca în Comitetul cercual electoral Lugoș, se se alégá de membrii dd. Constantin Radulescu, Julian Janculescu, Joan Nedelcu, Coriolan Bredicean, Fabius Rezeiu, Parteniu Pestean, Mich. Pocrean, Joan Visian, Nicolau Muntean, Juliu Popoviciu, Georgiu Martinescu, Georgiu Crista, Const. Dobrin, Georgiu Popoviciu, Alesandru Vasii, Vasiliu Onia, Juliu Opria, S. B. Popoviciu, Joan Dragoiescu, Joan Mateiu preot în Bara, Joan Hora preot în Satu-mic, Joan Bontila preot în Lugosiel, Joan Ignaton preot în Ciresiu, Dion. Popescu preot în Zsabar, George Blajovan preot în Hodoș, George Popoviciu preot în Cliciova, Joan Robulescu în Harmadia și Joan Micu preot în Spata.

Se primesce.

7 Dl Nicolau Sciopóne preot în Remetea pog. propune pentru cercul elect. Zorlențiul-mare de membrii în Comitetul cercual pe dd. Nicolau Sciopóne Remetea pog. Joan Stefanoviciu Mutnicul-mare, Vasiliu Deciu Scaius, Georgiu Gaspar Criciova, Jacob Dabiciu Zorlentiul-mare, Const. Popoviciu Idióra, Ferd. Musta Valeaboului, Grigorie Balanescu și Ales. Crenian Reșiția, Timoteiu Belba Prisaca, Joan Popoviciu Honoris, Nicolau Borlovan Idióra, Petru Stan Prisaca, Dion. Popoviciu Tincova, Joan Pocrean Carvaraniu, Nicolau Groza Gavosdia, Antoniu Atnagia

Zorlentiul-mare, Lazar Sciopóniu Soceni, Georgiu Popoviciu Zagujeni, Nicolau Sfercoci Visag.

Se primesce.

8 Dl Demetriu Josof preot in Bujor, propune pentru cercul elect. Faget de membrii in Comitetul cercual pe dd. Dr. Dem. Selcelean, Toma Galetariu și Terentie Petroviciu Czella, Simeon Dragoiu Valea-mare, Joan Sudresian Costeiu, Demetriu Marcu Birchis, Nicolau Barboniu Tomesci, Dem. Josof Bujor, Joan Daminescu Gladna-rom., Juliu Dragomir Marginea, Josif Benga Gladna-rom., Antoniu Angel Coșiava.

Se primesce.

9 Dl Simeon Popetiu purcédând tot din indemnul unei bune organisari a partidei noastre nationale-române și avënd in vedere apelul Comitetului permanent din Sibiiu, precum și procedura alegătorilor români din cercurile electorale Caransebeș, Bocșa, Oraviția și Sasca, face propunere, pentru alegerea membrilor de lipsă in Comitetul central așa, ca in fiecare cerc electoral se se alégă 2 membrii, érá fiindcă reședinția Comitetului central este Lugoșul, din acest cerc se se alégă trei membrii ordinari și doi suplinitori.

Se primesce.

10 Tot dl Sim. Popetiu, pre basa decisiunei de sub Nr. precedent, propune in Comitetul central, din cercul Lugoș de membrii ordinari pe dd. Julian Janculescu, Fabius Rezeiu și Coriolan Bredicean; éra de suplinitori pe dd. Joan Nedelcu și Nicolau Bi-reescu, toți din Lugoș.

Se primesce.

11 Dl Const. Popoviciu din Idióra, propune de membrii in Comitetul central, din cercul elect. Zorlentiul-mare pe dd. Joan Stefanoviciu preot in Mutnicul mare și Nicolau Sciopóne preot in Remetea-pog.

Se primesce.

12 Dl preot Dem. Iosof din Bujor, propune de membrii in Comitetul central, din cercul elect. Faget pe dd. Dr. Dem. Selcelean adv. in Czella și Const. Radulescu primariu in Lugoș. Se primesce.

13 Dl Fabius Rezeiu considerând, că alegătorii acestor trei cercuri elect. nu se vor putea aduna

în corpore totdeauna și la toate ocaziunile, când oportunitatea și necesitatea impregiurarilor va pretinde în mod imperativ, propune: ca toate afacerile referitoare la tenuta noastră politico-națională facia de alegerile deputatilor dietali din periodul 1884—1887 incl. precum și chiar candidarea deputaților, se se concreadă Comitetele electorale cerc. respective Comitetului central și celui permanent din Sibiiu, dechiarând adunarea, că va primi dispușetiunile acestor Comitete pentru sine de deobligătoare și angagiându-se ale efectui cu scumpătate.

Acésta propunere se primesce în întregul ei cuprins, și se redică la valóre de conclus.

14 Presidiul pune la ordine: alegerea delegaților pentru Conferinția generala româna - națională din Sibiiu.

Dl preot Nicolau Bireescu din Lugos, prin o vorbire bine simtită desfasiură momentuositatea acestei Conferințe; apoi având în vedere, ca la Conferinția din anul 1881, unde a fost martore ocular, au fost aleși de delegați bărbați constanți, probați și de caracter firm național, cu cari tot românul curat și binesimtiatoriu a putut fi mândru vezându-i cum emulau acestea, unul câte unul, în luptă pentru santa noastră cauză română-națională: deci invită adunarea, ca și cu acésta ocașiune, se alégă tot de acei bărbați, cari sunt pe deplin devotați causei noastre naționale.

Mai departe cu privire la programa, ce au statorit'o atunci acei bărbați distinși ai națiunei noastre speréză, că întréga adunare va consimți cu dânsul, când și ié voia a propune: ca acésta se desapróbe faptul inscenat și portarea retăcită a acelora, cari s'au încercat a desvalora conclusul conferinției generale die Sibiiu dela anul 1881 (Aprobari!)

Adunare decide a trimite pentru fiecare cere câte doi delegați.

15 Tot dl Nic. Bireescu cu privire la persónele alegânde în delegațiune din cercul Lugosului, pentru Conferinția generală din Sibiiu, propune: alegerea dd. Fabius Rezeiu, avocat în Lugos și Stefan

Velovan, prof. dirig. la institutul pedagogic din Caransebeș.

Se primesce și presedintele și notariul sa autoriséză a-i providea cu respectivele credinționale.

16 Dl Const. Popoviciu din Idióra, propune ca delegați pentru Conferinția gen. din Sibiiu pentru cercul elect. Zorlențiul-mare pe dd. Juliu Popoviciu, avocat in Lugoș, și Nicolau Sciopóne, preot in Remetea-pog.

Se primesce și presedintele și notariul se autoriséza a-i providea cu respectivele credinționale.

17 Dl preot Dem. Josof din Bujor, propune ca delegați pentru Conferinția gen. din Sibiiu pentru cercul elect. Faget pe dd. Dem. Selcelean, avocat in Czella și Georgiu Sierban, avocat in Caransebeș.

Se primesce și presedintele și notariul se autoriséză a-i providea cu respectivele credinționale.

18 Presidiul declară, că ordinea zilei este esauriată, și după-ce la provarea lui nime nu se insinue la cuvânt spre a face propuneri; provocă adunarea a alege a Comisiune pentru autenticarea protocolului.

Se aleg dd. Const. Radulescu, Julian Janculescu, Fab. Rezeiu, Simeon Popetiu și Mich. Pocrean din Lugoș; — Nicolau Sciopóne din Remetea-pog., George Gaspar din Criciova și Constant. Popoviciu din Idióra.

19 Dl Dem. Iosof din Bujor indemnat de rezultatul frumos al acestei adunări, unde tóte decurseră in cea mai perfectă harmonie, multiămesce presidiului pentru conducerea-i esemplară; laudă zelul neobosit al bărbaților nostri naționali, cari lucra necontentit la buna prosperare a mult cercatei nóstre națiuni — și cu deosebire, avënd in vedere destoinicia, cu carea au apărat prețiuitele nóstre diuare române: Gazetu-Transilvaniei, Observatoriul și Luminătoriul principiile statore in programa națională-romană din Sibiiu in contra tuturor atacurilor contrarie, propune: ca ace-

stora adunarea prin conclud se le esprime multiămita cea mai căldnrósă.

Adunarea accede la aceste enuntiațiuni între vivate și se traiéscă.

20 După acestea presedintele încheiă adunarea cu următorele cuvinte:

Domnilur și fraților!

A-Ti auđit în ce stare au ajuns poporul nostru și vé-ti spus voia după cum simțiți și a-Ti ales și mijlócele de vindecare a relelor de cari suferim, după cum a-ti crediut că e mai bine. Ve felicitez pentru tóte hotăririle aduse, și din parte-mi încă le voi tiené ca adeverate porunci de lipsă a le implini, ca se ne unim, se ne întărim și se scapăm de neajunsurile ce ne asupresc.

Ce voim noi? Ce e politica nóstră? Voim se ne mérgă bine! se ne desvoltăm pe terenul cultural și material și se ne luminăm în limba dulce stramoséscă. Acestea ni sunt scopurile nóstre ca cetățieni ai țierei, și décă statul cere dare, cere cătane, cere averea și sângele nostru pentru susțienerea statului, atunci și noi cerem ocrotirea averei și a persónei, binele nostru ca popor român, căci numai așa sântem mulțiamiți.

Dările 's mari și prin acelea se susțien în stat tot felul de organe, cari nu ne întieleg limba și nu ne cunosc datinele, încăt Românului i se pare, că e tractat ca un individ greu suferit, în țiera sa.

În cercurile nóstre s'au mai făcut și colonii de neromâni. Óre n'ar fi aflat statul și români asemenea de omenia, cari ar fi putut forma un sat nou?! Dar nime nu ne-a întrebat, și noi nu putem crede, că limba nóstra ar fi piedeca la înfiintierea unui sat nou, căci cu limba și cu vorbe nu se platesce darea, cu limba și cu vorbe nu se face bătaia — ci cu ómeni, apoi de catană bună e laudat Românul — numai el, nu se póte lauda nici stapânirea, cu spriginul ce-l are pentru susțienerea și desvoltarea sa.

Sciiti că avurăm și Vicespan de român din opincă — și făcură ce făcură — de-l scóresă din

slujbă, numai pentru că e român, deși se tienea de partida lor!

Asia suntem cu toate slujbele! numai români nu se aplică — apoi acesta nu e dreptate?!

Noi nu avem scoli române susținute de stat și în scolile noastre ne opăcesc înaintarea, prelânga seracia și negrija noastră — și prin impunerea limbei de stat — până când și pre banii nostri din porție (dare) se susțin feliu de feliu de scoli, academii, universități unguresci — și apoi astă nu-i egalitate?!

Apoi egalitatea, legea și dreptatea mai bine, decât numai pe hârtie, se o stérgă de tot — tienăși-o lor pe hârtie, precum o țien în faptă.

La alegerile viitoare puteți alege bărbați, cari simțiesc cu voi și sunt în stare a spune și în dietă lipsele, necazurile și dorintiele vóstre; bagați séma ce faceți și ascultați de vorbele mele ce vi le-am spus la început: „Purcedeti numai după curata vóstră convingere, și fiți siguri, că ori și ce piedeci, se vor sfărîma de puterea și sântienia convingerei vóstre.“

Prin acesta declar adunarea alegătorilor români din cercurile electorale Lugoș, Făget și Zorlentiulmare de încheiată!

Sig. ut supra.

Coriolanu Brediceanu,
presiedinte.

Juliu Popoviciu,
notariu.

Joanu Stefanoviciu,
vice-presiedinte.

Ioan Sudresan,
vice-presiedinte.

Parteniu Pesteanu,
notar.

Acest protocol cetindu-se, se autentică prin subscrisii. — Lugoș 12. Mai 1884.

J. Janculescu.
Georgiu Gaspar.
Nicolae Sciopóne.
Simeon Popetiu.

C. Radulescu.
Mihaiu Pocrean.
Constantin Popoviciu.
Fabius Rezeiu.